

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

McMaster Family Assessment Device (FAD)

Januari 2015

Review: 1. Dijcks B
2. Jungen MJH
Invoer: Bokhorst ML

1 *Algemene gegevens*

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overige, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Overige, ongespecificeerd
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Tussenmenselijke interacties en relaties

- *Korte beschrijving* → Het Family Assessment Device is geschikt om gezinsfunctioneren oftewel familiekenmerken in kaart te brengen. Uitgangspunt bij het instrument is het “McMaster Model of Family Functioning” dat structuur- en organisatorische kenmerken van een gezin en transacties tussen gezinsleden beschrijft. Het is gebaseerd op een inventarisatie van het gezinsfunctioneren aan de hand van zes dimensies: probleem oplossen, communicatie, rolvulling, affectieve respons, affectieve betrokkenheid, gezinscultuur/-gedrag. De FAD kan tijdens de taxatie van een gezinsbehandeling worden gebruikt, en voor de screening op gezinsproblematiek. Op basis van de uitkomsten kan worden vastgesteld welke families baat kunnen hebben bij verdere klinische evaluatie, educatie of counseling. Tevens kunnen er veranderingen in het gezinsfunctioneren ten gevolge van interventies of gebeurtenissen mee worden gemeten. De subschaal “Algemeen gezinsfunctioneren” die de algehele gezondheid/pathologie van het gezin meet, kan ook afzonderlijk worden afgenomen in een eerste screening. Het onderzoek is onbruikbaar voor onderzoek van gezinnen waarvan de leden niet bij elkaar wonen.¹⁻⁴
- *Doelgroep* → kinderen vanaf twaalf jaar waarbij zij deel uitmaken van één huishouden¹
- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Epstein NP, Baldwin LM, Bishop DS (1983)²
  - ✓ *Nederlandse versie* → Maillette de Buy Wenniger WF, et al. (1993)⁵

2 *Doel van het meetinstrument*

Combinatie van:

- Inventariserend
- Evaluatief/effectiviteit

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Vragenlijst
- *Opbouw* → totaal 60 items (de oorspronkelijke Engelstalige versie bestaat uit 53 items waar er later in totaal zeven aan zijn toegevoegd bij de eerste drie subschalen). Er worden zeven domeinen onderscheiden:²
  1. probleem oplossen (6 items)
  2. communicatie (9 items)
  3. rolvervulling (11 items)
  4. affectieve respons (6 items)
  5. affectieve betrokkenheid (7 items)
  6. gezinscultuur (9 items)
  7. algemeen functioneren (12 items)
- *Invulinstructie* → een (korte) instructie is opgenomen in het instrument
- *Meetniveau* → per item: de items worden gescoord op een 4-puntsschaal van helemaal niet mee eens (1) tot helemaal mee eens (4)²; meetniveau ordinaal.
- *Meetniveau* → per subtest: per subschaal dienen de scores van 1-4 op de items van de subschaal gesommeerd te worden of er wordt een gemiddelde score berekend (de scores op een aantal items dienen eerst gespiegeld te worden), waarbij bij de Nederlandse versie een hogere score beter functioneren betekent (bij het Engelstalige instrument betekent een hogere score daarentegen slechter functioneren); meetniveau ordinaal.
- *Meetniveau* → totaalscore: in de onderzochte literatuur is nergens een totaalscore berekend

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → www.meetinstrumentenzorg.nl
- *Geschatte kosten* → gratis te downloaden
- *Copyright* →

5 *Methodologische kwaliteit*

Gegevens over de methodologische kwaliteit staan o.a. in de volgende reviews:

- Staccini L, Tomba E, Grandi S, Keitner GI. The evaluation of family functioning by the Family Assessment Device: a systematic review of studies in adult clinical populations. 2014⁶
- de Souza J, Abade F, de Silva PMC, Furtado EF. Family functioning assessment in the context of mental health. 2011⁷

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → origineel Engels², vertaling Nederlands⁵ en 14 andere talen o.a. Arabisch, Frans, Armeens, Chinees, Hongaars, Italiaans, Japans, Spaans, Thais, Spaans en Turks^{2,8}
- *Benodigdheden* → invulformulier, pen
- *Randvoorwaarden* →
- *Benodigde tijd* → 15-20 minuten^{2,8}
- *Gebruikershandleiding* → nee

7 *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens* →

Interpretatie

Wat betreft Engelstalige versie: aangezien de scores variëren van 1 tot 4, betekent een score groter dan 2 dat een groter aantal “ongezonde” dan “gezonde items” onderschreven is. Vanuit theoretisch en inhoudelijk perspectief zou een cut-off score voor ongezond functioneren groter dan 2 dus ideaal zijn. Vanuit empirisch oogpunt is geprobeerd sensitiviteit en specificiteit te optimaliseren voor elke subschaal waarbij oordeel van een clinicus als criterium is gebruikt. Op grond hiervan en op grond van gemiddelde scores van de clinicus zijn de volgende cut-off scores bepaald waarbij sensitiviteit en specificiteit als aangegeven gelden:

Subschaal FAD-N	Cut-off score	Sensitiviteit	Specificiteit
probleem oplossen	2.2	0.70	0.79
communicatie	2.2	0.83	0.73
rolvervulling	2.3	0.63	0.64
affectieve respons	2.2	0.63	0.64
affectieve betrokkenheid	2.1	0.81	0.60
gezinscultuur	1.9	0.57	0.67
algemeen functioneren	2.0	0.67	0.64

Deze cut-off scores blijken significant te discrimineren tussen psychiatrische en niet-klinische families. Hoewel deze cut-off scores een optimale combinatie van sensitiviteit en specificiteit representeren, gebruiken anderen de FAD voor speciale doeleinden, bijvoorbeeld als screeningsinstrument of voor identificatie van normale families. Door Miller et al. worden sensitiviteit en specificiteit weergegeven voor nog twee andere cut-off scores per subschaal, waarmee gebruikers hun sensitiviteit en specificiteit kunnen optimaliseren afhankelijk van het doel waarvoor ze het instrument gebruiken.⁹

8 *Overige gegevens*

- Bihun et al.¹⁰ onderzochten in hoeverre de FAD geschikt is voor kinderen van 7-12 jaar. Zij brachten meer structuur in de items en vereenvoudigden enkele items, waardoor de FAD wel geschikt lijkt te zijn voor deze lagere leeftijdscategorie. Verder onderzoek moet dat nog uitwijzen.

- Boterhoven de Haan et al.¹¹ hebben onderzocht dat een verkorte 6-item versie (GF-6+), waarbij alleen de positieve items gebruikt worden, een valide en betrouwbare vervanging is van de GF12 (General Functioning 12-item subscale) van het McMaster Family Assessment Device (FAD).
- In 2014 onderzochten Mansfield et al. of de FAD nog up to date is. Zij concludeerden dat de FAD-General Functioning scale nog steeds een hoge correlatie vertoont met alle andere FAD-schalen, behalve de schaal "Behavior Control". De cut-off scores voor tevredenheid en ontevredenheid van familieleden over het functioneren van hun familie, zijn nog steeds relevant. Verder vinden de auteurs dat de FAD nog steeds een nuttig instrument is om het functioneren van een familie te meten.¹²

9 *Literatuurlijst*

1. Maillette de Buy Wenniger WF, van Loon AJJM, Benoist RHI, Moleman N. De Nederlandse vertaling van de McMaster Family Assessment Device. Tijdschrift voor psychiatrie. 1995;37(9):46-49.
2. Epstein NB, Baldwin LM, Bishop DS. The McMaster Family Assessment Device. Journal of marital and family therapy. 1983;9(2):171-180.
3. Visser-Meily A, van Heugten C. Zorg voor de mantelzorg. Den Haag: Nederlandse Hartstichting; 2004.
4. de Wachter D, Vandewalle S, Vansteelandt K, Vanderlinden J, Lange A. Een psychometrische verkenning van de Nederlandse versie van de Family Assessment Device. Directieve Therapie. 2006;26(1):43-57.
5. Maillette de Buy Wenniger WF, Hageman WJ, Arrindell WA. Cross-national validity of dimensions of family functioning: first experiences with the Dutch version of the McMaster Family Assessment Device (FAD). Personality and individual differences. 1993 Jun;14(6):769-781.
6. Staccini L, Tomba E, Grandi S, Keitner GI. The evaluation of family functioning by the Family Assessment Device: a systematic review of studies in adult clinical populations. Family process. 2014 Aug. [Epub ahead of print]
7. de Souza J, Abade F, de Silva PMC, Furtado EF. Family functioning assessment in the context of mental health. Archives of clinical psychiatry. 2011;38(6):254-259.
8. Social Research and Demonstration Corporation (SRDC). Assessing the measures of the dynamics within families with children: final report. Ottawa: SRDC; 2009. Available from: http://www.srdc.org/uploads/familydynamics_finalreport.pdf [Geraadpleegd 2015 jan 21].
9. Miller IW, Bishop DS, Epstein NB, Keitner GI. The McMaster Family Assessment Device: reliability and validity. Journal of marital and family therapy. 1985;11(4):345-356.
10. Bihun JT, Wamboldt MZ, Gavin LA, Wamboldt FS. Can the Family Assessment Device (FAD) be used with school aged children? Family process. 2002;41(4):723-731.
11. Boterhoven de Haan KL, Hafekost J, Lawrence D, Sawyer MG, Zubrick SR. Reliability and validity of a short version of the General Functioning subscale of the McMaster Family Assessment Device. Family process. 2014 Nov 11. [Epub ahead of print].
12. Mansfield AK, Keitner GI, Dealy J. The Family Assessment Device: an update. Family process. 2014 Jun 12. [Epub ahead of print].